

Türkiye Psikiyatri Derneği Yayınları

Çalışma Birimleri Dizisi 15

Yeme Bozuklukları ve Obezite

Tanı ve Tedavi Kitabı

Editörler: **Başak Yücel**
Asena Akdemir
Ayça Gürdal Küey
Fulya Maner
Erdal Vardar

Başak Yücel

İstanbul Tıp Fakültesi 1987 yılı mezunu. Aynı fakültede psikiyatri uzmanlık eğitimini 1993 yılında tamamladı. 1997 yılında Amerika Birleşik Devletleri Emory Üniversitesi'nde Konsültasyon-Liyazon psikiyatrisi konusunda, 2003 yılında Almanya Essen Üniversitesi'nde yeme bozuklukları konusunda çalıştı. 2002 yılından bu yana İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda Yeme Bozuklukları Programı kuruculuğu ve sorumluluğunu yürütmektedir.

Asena Karakoç Akdemir

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi 1988 mezunu. 1996 yılında ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı oldu. Halen Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmektedir. Psikotik bozukluklar, yeme bozuklukları, psikoterapi ve özellikle aile terapileriyle yoğun olarak ilgilenmektedir. İki kez 3P Dergisinin yılın araştırması ödülünü kazanmıştır.

Ayça Gürdal Küey

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi 1987 yılı mezunu. Lille Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda çalışarak psikiyatri uzmanı oldu. 1996 yılında Türkiye Psikiyatri Derneği Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi'ni kurdu ve 10 yıl süreyle çalışma biriminin koordinatörlüğünü yürüttü. Paris Psikanaliz Enstitüsü'nde psikanaliz formasyonunu tamamladı. Paris Psikanaliz Kurumu ve Uluslararası Psikanaliz Birliği üyeliklerine kabul edilmiştir.

Fulya Maner

1981 İstanbul Tıp Fakültesi mezunu. Aynı fakültede psikiyatri uzmanlık eğitimini 1984 yılında tamamladı. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde 1985 yılında uzman olarak çalışmaya başladı ve 1989 yılında doçent oldu. Yeme bozuklukları başta olmak üzere nörotik bozukluklar ve psikoterapiler ile ilgilendi. Halen aynı hastanede eğitim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Erdal Vardar

İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun olan Vardar, uzmanlık aldığı Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda 1998 yılından bu yana öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Başlıca çalışma alanları yeme bozuklukları ve bağımlılıktır. 'Ergenlerde yeme bozukluklarının yaygınlığı ve psikiyatrik eş tanıları' araştırması ile 2012 yılı Türk Psikiyatri Dergisi Araştırma Ödülü'nü kazanmıştır. Halen Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Yeme Bozuklukları ve Obezite

Türkiye Psikiyatri Derneği (Tanıtım için yapılacak alıntılar dışında Türkiye Psikiyatri Derneği'nin izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.)

ISBN: 978-605-62537-6-8

1. Baskı: Nisan 2013, Ankara

Editörler:

Başak Yücel
Asena Akdemir
Ayça Gürdal Küey
Fulya Maner
Erdal Vardar

Seri Editörü:

Tunç Alkın
Türkiye Psikiyatri Derneği Genel Başkanı

Son okuma ve kontrol:

Ömer Aydemir
Tolga Binbay
İshak Saygılı

Tasarım ve Uygulama:

BAYT Bilimsel Araştırmalar Basın yayın ve Tanıtım Ltd. Şti.,
Ziya Gökalp Cad. 30/31, 06420 Kızılay, Ankara
Tel: (0.312) 431 30 62

Baskı:

Pelin Ofset Matbaacılık
İvedik O.S.B Matbaacılar Sitesi
1514. Sk. No: 28 Yenimahalle / Ankara
Tel: (0.312) 395 25 80

Baskı Tarihi:

Nisan 2013

TÜRKİYE PSIKİYATRİ DERNEĞİ
YEME BOZUKLUKLARI ÇALIŞMA BİRİMİ

Yeme Bozuklukları ve Obezite

Tanı ve Tedavi Kitabı

Editörler:

Başak Yücel

Asena Akdemir

Ayça Gürdal Küey

Fulya Maner

Erdal Vardar

Seri Editörü:

Tunç Alkın

Türkiye Psikiyatri Derneği Genel Başkanı

Çalışma Birimleri Dizisi – No: 15

İçindekiler

Yazarlar	v
Sunuş	vi
Önsöz	vii

BÖLÜM I 1

1. Tarihçe	3
<i>Zerrin Oğlağu, Ayça Gürdal Küey</i>	
2. Yeme Bozukluklarında Tanı ve Sınıflandırma.....	10
<i>Yasemin Görgülü</i>	
3. Yeme Bozukluklarının Epidemiyolojisi	27
<i>Aslıhan Polat, Hatice Södan Turan</i>	
4. Yeme Bozukluklarının Etiyolojisi	39
<i>Hilal Kapudan, Atila Erol</i>	
5. Yeme Bozukluklarının Nörobiyolojisi	47
<i>Aslıhan Polat, Tuncer Saydanoğlu, Hatice Södan Turan</i>	
6. Psikanalitik Kuram ve Yeme Bozuklukları.....	59
<i>Ayça Gürdal Küey</i>	
7. Yeme Bozuklukları ve Bilişsel Davranışçı Görüşler	67
<i>Fulya Maner</i>	
8. Yeme Bozukluklarında Sosyokültürel Faktörler	77
<i>Banu Aslantaş Ertekin</i>	
9. Yeme Bozukluklarında Eştanı.....	89
<i>Şebnem Pırıldar</i>	
10. Yeme Bozukluğu Hastasının Klinik Değerlendirmesi.....	97
<i>Armağan Özdemir</i>	
11. Yeme Bozukluğuında Tıbbi Komplikasyonlar	109
<i>Başak Yücel</i>	
12. Bebekler ve Küçük Çocuklarda Beslenme ve Yeme Bozuklukları.....	121
<i>Hatice Güneş, M. Levent Kayaalp</i>	
13. Yeme Bozukluklarında Klinik Seyir ve Sonlanım	139
<i>Sertaş Ertaş Örsel, Atila Erol</i>	

BÖLÜM II - Yeme Bozuklukları Tedavileri 147

14. Anoreksiya Nervozada Yataklı Servis Tedavisi.....	149
<i>Başak Yücel</i>	
15. Anoreksiya Nervozada Temel Beslenme İlkeleri.....	159
<i>Bülent Saka, Cemile İdiz Çakmakçı</i>	
16. Anoreksiya Nervozada Psikanalitik Tedaviler	173
<i>Ayça Gürdal Küey</i>	
17. Anoreksiya Nervozada Bilişsel Davranışçı Tedaviler	179
<i>Fulya Maner</i>	

18. Anoreksiya Nervozada Psikofarmakolojik Tedaviler	191
<i>Vesile Altinyazar</i>	
19. Bulimiya Nervozanın Psikanalitik Tedavisi	201
<i>Bengi Pirim Düşgör</i>	
20. Bulimiya Nervozada Bilişsel Davranışçı Tedaviler	213
<i>Fulya Maner</i>	
21. Yeme Bozukluklarında Aile Terapisi	227
<i>Asena Akdemir</i>	
22. Bulimiya Nervozada Grup Psikoterapisi.....	237
<i>Güler Bahadır, Başak Yücel</i>	
23. Bulimiya Nervozada Psikofarmakolojik Tedaviler	249
<i>Vesile Altinyazar</i>	

BÖLÜM III - Atipik Yeme Bozuklukları259

24. Tıkınırcasına Yeme Bozukluğu ve Tedavisi	261
<i>Volkan Topçuoğlu</i>	
25. Gece Yeme Sendromu ve Tedavisi	273
<i>Özlem Orhan</i>	
26. Diğer Yeme Bozuklukları: Sınıflandırılmayan Yeme Bozuklukları, Boşaltım Bozukluğu, Ortoreksiya Nervoz, Pika, Diyabulimiya, Kadın Atlet Üçlemesi.....	281
<i>Erdal Vardar</i>	

BÖLÜM IV - Obezite289

27. Obezite: Tanı, Sınıflandırma ve Epidemiyoloji	291
<i>Ashihan Polat, Hatice Södan Turan</i>	
28. Obezite Etiyoloji, Psikososyal Etkenler	299
<i>Rugül Köse Çınar</i>	
29. Obezitenin Psikiyatrik Tanılarla Bağlantıları	311
<i>Bilge Burçak Annagür</i>	
30. Obezitenin Psikososyal Sonuçları ve Stigma.....	321
<i>Rugül Köse Çınar</i>	
31. Obezitede Psikososyal Yaklaşımlar	329
<i>Asena Akdemir</i>	
32. Obezite Tedavisinde Tıbbi Beslenme ve Farmakolojik Yaklaşımlar	337
<i>Fulya Türker</i>	
33. Obezitenin Cerrahi Tedavisi	351
<i>Umut Barbaros</i>	

BÖLÜM V - Türkiyede Yapılmış Çalışmalar..... 363

34. Türkiyede Yeme Bozuklukları ile İlgili Yapılmış ve Yayınlanmış Çalışmalar, Araştırmalar, Derlemeler ve Olgular.....	365
<i>Erdal Vardar</i>	

Yazarlar

Vesile ALTINYAZAR, Yrd. Doç. Dr.,
Adnan Menderes Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh
Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Aydın

Asena AKDEMİR, Prof. Dr.,
Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Konya

Bilge Burçak ANNAGÜR, Yrd. Doç. Dr.,
Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Konya

Güler BAHADIR, Psikolog Prof. Dr.,
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Umut BARBAROS, Doç. Dr.,
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, Genel
Cerrahi Anabilim Dalı, İstanbul

Cemile İdiz ÇAKMAKÇI, Uzm. Diyetisyen.,
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi,
İç Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Rugül KÖSE ÇINAR, Yrd. Doç. Dr.,
Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Edirne

Bengi Pirim DÜŞGÖR, Yrd. Doç. Dr.,
İstanbul Üniversitesi Psikoloji Bölümü, İstanbul

Atila EROL, Prof. Dr.,
Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Sakarya

Banu ASLANTAŞ ERTEKİN, Yrd. Doç. Dr.,”
İstanbul Bilim Üniversitesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
Anabilim Dalı, İstanbul

Yasemin GÖRGÜLÜ, Yrd. Doç. Dr.,
Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Edirne

Hatice GÜNEŞ, Uzm. Dr.,
Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Bakırköy Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve
Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Levent KAYAALP, Prof. Dr.,
Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı

Hilal KAPUDAN, Arş. Gör. Dr.,
Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Sakarya

Ayça GÜRDAL KÜEY, Uzm. Dr.,
Serbest Hekim, Psikanalist, İstanbul

Fulya MANER, Doç. Dr.,
Bakırköy Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve
Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Zerrin Oğlağı, Uzm. Dr.,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Cizre Devlet Hastanesi

Özlem ORHAN, Doç. Dr.,
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Ruh Sağlığı
Hastalıkları Anabilim Dalı

Sertaç Ertaç ÖRSEL, Arş. Gör. Dr.,
Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Sakarya

Armağan ÖZDEMİR, Uzm. Dr.,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Bakırköy Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve
Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Şebnem PIRILDAR, Prof. Dr.,
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir

Aslıhan POLAT, Doç. Dr.,
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Kocaeli

Bülent SAKA, Doç. Dr.,
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi,
İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Beslenme Birimi, İstanbul

Tuncer SAYDANOĞLU, Uzm. Dr.,
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Kocaeli

Hatice SODAN TURAN, Arş. Gör. Dr.,
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, Kocaeli

Volkan TOPÇUOĞLU, Doç. Dr.,
Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Fulya TÜRKER, Dr.,
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, İç
Hastalıkları Anabilim Dalı, Endokrin ve Metabolizma
Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul

Erdal VARDAR, Prof. Dr.,
Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Edirne

Başak YÜCEL, Prof. Dr.,
İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı
ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Yeme Bozuklukları
Programı, İstanbul

Sunuş

TPD kitaplığının her geçen gün giderek genişlemesini büyük bir kıvançla izliyoruz. TPD'nin yayınladığı çeviri ya da özgün kitaplar, tıp öğrencilerinden psikiyatri asistanlarına, uzman psikiyatristlerden doçentlik sınavlarına hazırlananlara kadar geniş bir kitleye hitap etme başarısını gösteriyor. Başka disiplinlerden profesyoneller de bu kitaplardan yararlanıyor. Alınan olumlu geri bildirimler ve gelen basım talepleri, artık yayıncılık hizmetlerinin de TPD'nin asli görevlerinden biri haline geldiğinin açık göstergesidir.

Çalışma Birimleri kitapları serisine eklenen “Yeme Bozuklukları ve Obezite” kitabı bu alandaki boşluğu dolduracak ilk geniş kapsamlı Türkçe kaynak olacaktır. Gönülden çalışan yazarlar ve editörler elbirliğiyle, özenli bir dilin kullanıldığı, güncel ve nitelikli bir eser meydana getirmişlerdir. Tam bir ekip çalışması ile oluşan bu kapsamlı kitap için TPD - Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi'ne içten teşekkürlerimi sunarım.

Yaratmak için verilen emeğe saygılarımla...

Prof. Dr. Tunç ALKIN

TPD Başkanı

Önsöz

Son 20-30 yıldır üzerinde yapılan araştırmaların giderek arttığı, tanı dağılımlarında farklılaşmaların gözleendiği, gelişmiş ülkelerin yanı sıra gelişmekte olan ülkelerde de etkilenen gençlerin yaygınlığında artış gözlenen yeme bozuklukları, psikiyatrinin ilgi uyandıran ancak tedavi ve yönetimi ağısından ‘zor’ kabul edilen konuları arasında yerini almıştır. Bir yandan beden ve kilo kaygısı yüksek gençlerin sayısı artarken, diğer yandan aşırı kilo ve ölçüsüz yeme sonucu tıbbi sorunları olan kişiler ruh sağlığı uzmanlarına eskiye oranla daha fazla yönlendirilmektedir. Psikiyatri uzmanı ve asistanı meslektaşlarımız yeme ile ilişkili sorunları olan hastalarla giderek daha fazla karşılaşmaktadır.

Yeme bozuklukları ile ilgili araştırmalar ve kitaplara günümüzün gelişmiş teknolojilerinde ulaşmak artık zor değil. Ancak ülkemizde konu ile ilgili ‘kaynak kitap’ niteliğinde bir yayın bulunmamaktadır. Türkiye Psikiyatri Derneği Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi olarak bu eksikliğin giderilmesi amacıyla, bize özgü bir ‘ilk kitap’ hazırlama fikrinden yola çıktık. Bu amaçla çalışma birimimizin pek çok üyesinin ve konularında uzman konuk yazarlarımızın katkılarıyla, kapsamlı ve anlaşılır bir temel kaynak oluşturduk. Yazarlarımızın kendi çalıştıkları konularda deneyimlerini de katarak, güncel gelişmeleri özetlemelerini amaçladık. Yeme bozukluklarının tanı ve sınıflandırmasındaki değişimlerden, tedavi yöntemlerine ve Türkiye’de konu ile ilgili yapılan araştırmaların bir dökümüne dek pek çok konuyu ele aldık. Obezite ve tedavi seçeneklerini de kitabımızın bir bölümü olarak sunduk.

Ülkemizde bu alanda çalışan meslektaşlarımız için ortak bir dil oluşturduk. Çoğu terimin Türkçe karşılıklarını kullandık. Ancak tıbbi yazında yerleşmiş olan yabancı kökenli sözcük ve tanımlamaları değiştirmedik.

Kitabımızın hazırlanması ve basılması sürecine katkılarından dolayı tüm çalışma birimi üyelerimize ve Türkiye Psikiyatri Derneği Yayın Kuruluna teşekkür ederiz.

Editörler Kurulu Adına

Prof. Dr. Başak YÜCEL

Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi Koordinatörü

BÖLÜM I

1

Tarihçe

Zerrin Oğlağu, Ayça Gürdal Küey

Anoreksiya nervoza (AN)

Yeme bozuklukları (YB) içerisinde en uzun zamandır bilinen ve bu alanda çalışan klinisyenlerin üzerinde büyük oranda görüş ortaklığı taşıdığı tablo anoreksiya nervozadır. Anoreksiya nervoza (AN), kilo alma korkusu ve ince bir bedene sahip olma arzusunun hastalığa özgü davranış ve yeme tutumlarına yol açtığı klinik bir tablodur. Hastalıktaki temel patoloji ise beden imgesi bozukluğudur.

Etimolojik açıdan bakıldığında anorexia; Yunanca kökenli bir kelime olup *an-* (ἀν- “olumsuzluk ön eki”) ve *orexis* (ὄρεξις, “iştah”) kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur ve “sinirsel iştahsızlık” anlamında kullanılmıştır (Gull 1874).

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren tıbbi literatürde yer almaya başlayan anoreksiya nervoza, görece yeni bir hastalık grubu olarak tanımlanmakla birlikte; istemli açlığın asıl tarihinin Helenistik dönemdeki azize diyetlerinde başladığı düşünülmektedir (Bell 1987). Tarihte Siena’lı Catherine ve İskoçya Kraliçesi Mary gibi tanınmış bazı kişilerin de bu hastalığa yakalanmış oldukları sanılmaktadır. Birçok dinde istemli olarak aç kalmak, ruh ve bedenın dünyevi uğraşlardan uzaklaştırılarak saflaştırılması amacıyla özendirilmiştir. Bu durumun AN’nin tarihsel gelişiminde oldukça etkili olmuş olabileceği tartışılmaktadır. 13. yüzyıldan itibaren kadınların dini hayata katılımları ve Katolik kilisesi tarafından azize olarak kabul edilmeleri artmaya başlamıştır. Bu süreçte kadınların dini inanışlar ve dini saflık uğruna kendilerini aç bıraktıkları bilinmektedir (Bell 1987).

AN terimi ilk kez Kraliçe Viktorya’nın da hekimi olan Sir William Gull tarafından 1873 yılında kullanılmış; 1874’de yayımlanan yazılar ile AN, tıbbi literatüre girmiştir. Gull yazısında amenore ve fiziksel etkinlik artışının altını çizmiştir (Gull 1874). Ancak bundan çok daha önce de benzer özellikler taşıyan hastalardan söz eden hekimler olmuştur. 1689’da Londra’da, Richard Morton “Fitizyoloji, ya da verem üzerine bir inceleme” (“*Phthisiologia, or a treatise of consumption*”) adlı yazısı ile 18 yaşında hastalandıktan sonra bütün ilaçları ve besinleri reddederek 3 ay sonra ölen hastası ile tıbbi literatüre geçen ilk olguyu aktarmıştır ve *sinir veremi* olarak adlandırdığı hastalığın sinirsel güçlerin zayıflığından kaynaklandığını düşünmüştür (Vandereycken 2002). 1789’da Naudeau bu hastalarda görülen

yemeğe karşı tiksintiden söz ederek tablonun histerik bir hastalık olabileceğini vurgulamıştır (Escourolle 1963).

AN'yi bir klinik patoloji olarak ilk kez tanımlayan Lasègue, *histerik anoreksi* (*L'Anorexie hystérique*) terimini kullanmıştır (Lasègue 1873). Bu terim daha sonra *mental anoreksi'ye* (*Anorexie mentale*) dönüşmüştür ve halen Fransızca ve İtalyanca literatürde bu biçimde kullanılmaktadır. Gull'in kullandığı *Anoreksiya nervoza* terimi ise İngilizce ve Rusça konuşulan ülkelerde benimsenmiştir.

1873 yılında Charles Lasègue, *Archives Générales de Médecine* isimli dergide "*De l'Anorexie Hystérique*" ("*Histerik Anoreksiya'dan*") isimli makalesini yayınlamıştır. Lasègue makalesine "histerik anoreksiya"nın bir tanı antitesi olarak kabul edilmesi gerektiğini belirterek başlamış ve ardından hastalığın gidişini betimlemiştir. Lasègue, tümü 15-20 yaş arasında olan olgularını sunarak; hastalığın başlangıcındaki emosyonel etkeni, genç kızların hastalıklarını hissetmeyişlerini ve tedaviye karşı olan dirençlerini vurgulamıştır. Lasègue, hastalığın başlangıcında görülen iştah kaybının acıdan kaçınmaya hizmet ettiğini öne sürmüştür, hastalığın "kayıtsızlık, iğrenme, tikslenme (aversiyon) ve istemli açlık ardından olası ölüm" aşamalarından oluştuğunu düşünmüştür. Lasègue'in makalesinin Gull'in çalışmasından en temel farkı hastalığın psikolojik kökenine gönderme yapması, ebeveynlerin etkileri ve aile içi dinamiklere önem vermesidir. Gerek Gull gerekse Lasègue'in yazılarında, henüz zayıflama arzusu ve şişmanlama korkusu gibi belirtilere henüz yer verilmemiştir.

Sonraki yıllarda Charcot, AN'nin temelinde histerinin bulunduğunu belirtmiştir. Pierre Janet ise AN'yi histerik ve obsesif olarak ikiye ayırmıştır. Déjerine gıda reddinin ve inkâr hezeyanlarının bulunduğu *primer anoreksi* dışında kalan ve genç kızlarda görülen *sekonder anoreksi*'yi tanımlamıştır (Déjerine 1914). Yine 1914'de Simmonds yayınladığı bir olgu ile o zamana dek psikolojik etkenlerle açıklanan AN'de yeni bir tartışma açarak hastalığın nedeninin endokrinolojik olduğunu öne sürmüştür. Ancak 1930'lardan sonra gelen çalışmalar bunu desteklememiştir (Cornil ve Schachter 1940).

1930'dan sonra konu ile ilgili psikanalitik açıklamalar başlamıştır. AN ile birlikte psikojen kusmalar ve nevrotik kaynaklı beslenme bozukluklarının diğer biçimleri de tartışılmıştır. Bu tartışmalarda Freud'un kuramı temel alınmış; AN'nin oral yönü ve cinsellikle ilişkisi üzerinde durulmuştur. Freud'a göre yeme belirtileri, genital düzeyde yaşanan bir çatışmanın oral düzeye gerilerek daha kolay baş edilmesini sağlama çabasından köken almaktadır ve bu haliyle bir savunma mekanizmasıdır (Freud ve Breuer 1895, Freud 1892-93, Freud 1898).

Psikanalitik olarak ilk kez bir yeme bozukluğu olgusunun sunumu 1929'da Maria Oberholzer tarafından İsviçre Psikanaliz Topluluğu önünde

Yeme bozuklukları ile ilgili araştırmalara ve kitaplara günümüzün gelişmiş teknolojileri sayesinde ulaşmak artık çok zor değil. Ancak ülkemizde yeme bozuklukları üzerine yeterli bir 'kaynak kitap' bulunmamaktadır. Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi, bu önemli eksikliğin giderilmesi amacıyla, bize özgü bir 'ilk kitap' hazırlama fikrinden yola çıktı. Çalışma biriminin alanında deneyimli pek çok üyesinin katkısıyla ortaya kapsamlı, anlaşılır ve günlük uygulamada el altında bulundurulacak bir temel kaynak kitabı çıktı. Kitap bölümlerini kaleme alan yazarlar bir yandan güncel gelişmeleri özetlerken bir yandan da çalıştıkları konularda kendi deneyimlerini paylaştılar. Böylece yeme bozukluklarının tanımlanmasındaki değişimlerden en güncel sınıflandırmalara, tedavi yöntemlerinden ülkemizde yapılan araştırmaların dökümüne kadar pek çok konu ele alındı. Ayrıca kitabın bir bölümü de obeziteye ve tedavi seçeneklerine ayrıldı.

Editörler

Başak Yücel

İstanbul Tıp Fakültesi 1987 yılı mezunu. Aynı fakültede psikiyatri uzmanlık eğitimini 1993 yılında tamamladı. 1997 yılında Amerika Birleşik Devletleri Emory Üniversitesi'nde Konsültasyon-Liyazon psikiyatrisi konusunda, 2003 yılında Almanya Essen Üniversitesi'nde yeme bozuklukları konusunda çalıştı. 2002 yılından bu yana İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda Yeme Bozuklukları Programı kuruculuğu ve sorumluluğunu yürütmektedir.

Asena Karakoç Akdemir

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi 1988 mezunu. 1996 yılında ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı oldu. Halen Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmektedir. Psikotik bozukluklar, yeme bozuklukları, psikoterapi ve özellikle aile terapileriyle yoğun olarak ilgilenmektedir. İki kez 3P Dergisinin yılın araştırması ödülünü kazanmıştır.

Ayça Gürdal Küey

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi 1987 yılı mezunu. Lille Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda çalışarak psikiyatri uzmanı oldu. 1996 yılında Türkiye Psikiyatri Derneği Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi'ni kurdu ve 10 yıl süreyle çalışma biriminin koordinatörlüğünü yürüttü. Paris Psikanaliz Enstitüsü'nde psikanaliz formasyonunu tamamladı. Paris Psikanaliz Kurumu ve Uluslararası Psikanaliz Birliği üyeliklerine kabul edilmiştir.

Fulya Maner

1981 İstanbul Tıp Fakültesi mezunu. Aynı fakültede psikiyatri uzmanlık eğitimini 1984 yılında tamamladı. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde 1985 yılında uzman olarak çalışmaya başladı ve 1989 yılında doçent oldu. Yeme bozuklukları başta olmak üzere nörotik bozukluklar ve psikoterapiler ile ilgilendi. Halen aynı hastanede eğitim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Erdal Vardar

İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun olan Vardar, uzmanlık aldığı Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda 1998 yılından bu yana öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Başlıca çalışma alanları yeme bozuklukları ve bağımlılıktır. 'Ergenlerde yeme bozukluklarının yaygınlığı ve psikiyatrik eş tanıları' araştırması ile 2012 yılı Türk Psikiyatri Dergisi Araştırma Ödülü'nü kazanmıştır. Halen Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmektedir.

ISBN 978-605-62537-6-8

9 786056 253768 >